

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 29. Juli 1493

De ventre inspiciendo custodiendoque partu

[urn:nbn:de:bsz:31-319110](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319110)

In bonis quero an. solent aliqui moder. examinare hoc in. l. stipulatio hoc modo de verbo. oblig.

Emporibus quero testis. semper solet ista. l. allegari q. creditur peritis in arte. et an testis qui deponit per verbum videtur. valeat. et an.

ille qui deponit per verbum credo. de peritia artis ex cusetur a falso testimonio vide bald. in. l. data opera i. xij. col. C. qui accusa. et de teste dponente p. verbum videtur scripti post bar. in. l. qd tamen. s. si arbit. d. de arbi. et vidi decimum de duobus medicis testificantibus vnu fuisse tñ vuln. i. mortale q. sufficit ut i. s. qd aut. i. aut. de non alie. l. cōpa. C. d. h. i. s. t. r. c. quoniam. cōtra. d. proba. no. bart. et alij in pbe mio s. r. Et bar. m. l. quoniam. C. d. p. de. et auri. li. x. i. l. i. s. fi. de vbo. obli. et bal. et saly. i. d. l. cōpa. et cano. in. c. p. posuisti. d. p. bar. et satis ē q. pdicti qui habent super tali cognitio ne deponere sint expti in arte sua: vt dicit tex. i. c. h. d. fri. et male. vel q. sint medici. l. i. semel. C. d. re. mi. li. xij. et c. significasti. el. ij. de ho. et medici in p. posito dicuntur illi q. eas egritudine curare solent taz febres q. etiam vuln. ra. l. i. in pñ. et ibi bar. j. d. var. et extra. or. cog. vñd appellatione medicorum veniunt obstetrices et q. nō vniuersa. liter sed etiā certaz partes corporis curare solēt vt dolores dentium seu auricularum etiam si per incantationem curarent vt dicit text. ibi no. bal. in. l. i. C. manda. et sic apparet non oportere q. sit doctoratus q. p. etiam ex. l. i. s. ne aut. C. de con. ser. ma. vbi serui vtriusq. sex. possunt esse medici qd esse non possēt si ad hoc vt qd dicatur medicus req. reretur doctoratus: q. cum doctoratus sit dignitas. c. q. de mag. no. bar. in. l. cōsti. codi. et in. l. e. ff. de test. mili. et bal. in. l. i. in pñ. ff. d. iust. et iur.

prestet alimēta p̄ri: vt dixi. s. e. l. si quis a liberis. s. si vel parens. ergo equitas naturalis facit vt prius petantur alimēta a p̄re q̄ a filio: et sic cuz pater sit de p̄pinq̄uorū sanguine putare q̄ p̄ri petant alimēta a p̄re q̄ ab auo. et hoc dicit Ja. de are. et dixi in. l. i. in fi. s. de iusti. et iure.

Ex. l. sequenti.

Alimenta an debeant annua vt mēstrua. Et an filius viuēte p̄re dicat habere aliquod ius i debito bonorum subsidio.

In bonis Patronus nō h̄z ius i bonis liberti nisi pro alimentis i cāu necessitatis. h.

d. C. No. q. dicit de alimentis mēstruis: et tene menti. et sic videtur q. qui debet alimenta debet solure de mense in mense. **C. Oppo. C. de epi. et de. l. si quis ad declinandā:** vbi dicit q. annua. Jac. de are. sol. valde solēnitur et dicit q. quādo qz alimenta debentur in perpetuū vt pauperib. talis hospitalis vel fratribus et tunc debent annua: vt in contrario. sed quandoqz debentur alimenta ad tempus vt alicui certo homini quē est certum moriturum et tunc de mense in mēsez debentur. Sed dices tu nomine alimentorū continentur vestes: an in omni mense iduet me. Breuiter hoc intellige verū in. l. nra q̄tum ad cibuz et potum. vestes aut debent dari cuz eget: et hoc t3 glo. in. l. firmio. j. quādo di. le. ce. facit. l. nec semel. s. si in habitationē. e. ri. Predicta itelligo vera nisi per disponētem esset aliter declaratz: ga dixit annuatim vel dietim vel quolibet mēse: vt no. i. d. l. nec semel. s. si i habitationez. facit. l. diarijs. j. de ali. et ci. le. declarauit plene in. l. pecunie sorte. j. de ali. et ciba. le. **Quero an** filius dicatur habere aliquod ius i debito bonorū subsidio uiuente patre. Et quidam habent hic per By. additionem de hac glo. in auē. de here. et fal. s. si quis autem non implens. videtur dicere q. sic: et p. hac. l. pap. s. si quis. s. de inoffi. re. In contrarium videtur casus in. l. nostra: ga patronus nullum ius habet in bonis liberti. et pro hoc. l. ij. j. si a pa. quis fu. ma. verum ē q. viuo patre non dicitur debitum proprie sed quasi debitum. glo. est expressa. C. de iuris et fac. igno. l. iij. facit. j. de col. bo. l. i. s. si impuberi. et quod ibi dixi. declarabo melius in. l. is potest. j. de acquir. here. **Altimo** quero dicitur hic q. nulluz ius habet nisi sit egenus. an ergo tunc haberet ius in bonis liberti: et dico q. nō: quia si haberet ad quēcunqz transiret bona transiret istud on. qd est contra. l. heres liberti. j. de obsequi. mibi ergo videtur q. sit onus persone pro rebus s3 qd alias d̄r in. l. rescripto. in fi. j. de mu. et ho.

De ventre inspiciendo custodiendoqz pru. Ru

Cōtinuatio rubrice hui. apparet ex p̄ncipio. l. i. Ex. l. sequenti.

An obstetrices que adhibentur in casu hui.

cum similibus serui autem. a dignitate repelluntur. l. pe. et fi. C. qui mili. non pos. li. xi. sequeretur q. non possent esse medici contra. d. s. ne autem.

ADDE tu q. vbiqz cum dicto vnus medici probate note et in arte periti concurrat longitudo vite in cura infirmi vel etiā q. vulnus nō esset in loco in quo nō re

.l. debeant iurare. et an medici qui mittuntur ad iudiciā dū an vulnus sit mortale debeant iurare. et an testis deponens per uerbum ut sibi uideatur probet. et perito in arte sit credendus. et an duo bus vel vni debeat cōmitti res vt credatur. et an cum duo testes deponunt de aliquo negotio et unus dicit contra alium sit probata intentio actoris. et an magis stes dicto affirmantis q. duobus uel tribus negantibus.

Emporibus. Hic dicitur q. in nouo facto nouo consilio opus est. et ista est notabilis. l. Quero p̄mo an iste obstetrices que adhibentur habeant iurare. et glo. dicit forte q. nō et vide glo. que incipit sic. C. de fide instru. et. et no. istam glo. pro medicis qui mittuntur ad videndum vulnus an sit mortale uel an sit remansura cicatrix. et Ja. de are. tenet glo. in. l. iusturā. C. de test. dicit ne uerum ista glo. et illa: certe nō quia dicit contra. l. hac edictali. s. is illud. C. de se. nup. et contra. l. comparationes. C. de fide instru. **Quero testis** examinatus et interrogatus q̄tum petitum fuit dicit centuz floreni ut mibi uideatur: an iste testis probet: et hic videtur casus q. sic ubi dicit tex. uideri. imo dices tu casus est hic q. non: quia uideri est testimonium de credulitate non de ueritate: et hoc dicit glo. quam glo. allego q. illud est testimonium credulitatis non ueritatis: tamen tex. alibi dicit contrarium q. tñ est dicere pregnantem uideri q̄tum pregnans est: ut. l. quid tamen. s. si arbit. s. de arbi. et l. diui fratres. s. i. j. de li. cā. et secundum illas. ll. glo. hic nō bene dicit ga s̄m illas. ll. testimonium est de ueritate: et hoc ē potest colligi ex illo tex. qui dicit pregnantem uideri: et postea dicit pregnantem nō esse: et sic iuriscōsultus utitur illis uerbis quasi non ē aliud pregnantem uideri et pregnantem esse. **Quero** utrum hoc sit uerum q. perito in arte sua sit credendum. Lerte casus est hic q. sic ex quo tex. dicit. tu qui iudex es dic cōmisi tali et tali expertis in arte illa. pro hoc facit q. habetis in p. hēio s̄oz. ibi q. s̄ amplius et. et. l. i. s. si mēf. fal. mo. dixit. et d. acqui. re. do. l. lacus. et. l. semel. C. de re. mili. li. xij. et in auē. de nō alie. s. quod aut. col. ij. **Sed** quero debet ne duobus committi uel uni ut credatur uni. et tex. iste requirit q. sint duo. et breuiter si ciuitas habet plures artifices in illa arte tunc duobus committitur. sed si non habet nisi unum tunc illi soli committitur: ut. d. s. quod autem. in auē. de non alie.

Alterius hec. l. facit in arg. ad. q. quotidianā duo testes dicunt d̄ aliquo negotio q. sit vnus dicit contrariuz: an sit probata intentio actoris: et hic videtur casus q. non ledit dictum vnus: et ista questio est multum pulchra et quotidiana: et istam ponit Ly. in. l. i. circa finem. C. de iurciuran. et ibi uide. **Alterius** no. q. ista. l. facit pro glo. quam habes in. l. diem proferre. s. si

quireret consilium medicorum vel aliud concurreret q. medici dictū iuaret tunc testimonium vnus medici ē sufficiens ad ab soluendū nō obstat iura q. dicunt q. vbi de pericia artis testimonium reddidit si sufficit vnus testis sed regitur plures ut in auē. de nō alienandis. s. sed ne qz in uerbo architectis et in. l. semel d. re mili. li. xij. in uerbo medicis et hic ter. in uerbo oēs vel due et i. l. hac edictali. s. mobilium in uerbo arbitros quia ista iura procedūt qñ plures fuerunt adhibiti quia tunc per plures fienda est probatio. s3 vbi vulnerat? solum vnu medicum adhibuisset vel aliter fuisset adhibitus si est probate note et peritus in arte iudex sit se conformare cuz dicto illius. ar. l. i. fi. de uerbo. ob. et quia si debz vulneratus subtrahere aduersario facultatem p. bandi nulluz medicus vel vnus adhibendo et hoc consuluat clarus bal. eius cōsilio. cecit. secundo uolu. Scias etiam vnus q. dixit bald. in. l. si mora. s. si vir. s. solu. matri. q. si vulneratus non adhibu it medicum

presumitur sua culpa mortuus quādo vulnus poterat se habere ad mortem et vitam iudicio medicorum. et que sint consideranda ad videndum an sit mortuus ex vulnere uel sui culpa posuit bal. consilio. c. xv. primo lib. et q. stetur dicto viuis periti in arte quando plures haberi non possunt tenuit Ro. eius consilio. x. vbi dixit q. licet istis deponentibus de eorum peritia deferatur iuramentū tamen si sit statutum q. in causis

aliquib⁹ procedatur summarie simpliciter & de plano iure solennitate noⁿ seruata q^o absq^{ue} iuramento valebit eorum dictum. alleg. Barto. j. de do. na. l. si filius & in tractatu ad reprimendam super uerbo uidebitur. & ro. ipse comprobatur per plura media.

C Quam duobus. exemplum quando dicitur hic maritus sic etiam si negatiue referatur s^um

Inol. p. istuz
tex. l. si cu⁹
dotem. §. si
maritus. sol.
matri.

C Ex hoc rescripto. de banno. & ad de que dixi i rubri. de regu. iur. post Roma. & ad de glo. in. l. iij. §. quid er go. de suspe. tu. & not. per bar. in. l. illici tas. §. veritas de offi. pref. dis.

C §. Denunciari. ad itelle ctum huius §. vide bar to. in. l. in die .j. de aqua plu. arcen. et semper alle gal iste text. q^o iudicium & citatio de bet dirigi co tra illuz que principaliter negocium ta git & non ad illum ad que negociuz spe ctat inconsi. quentiam. §. quo text. ad hoc facit se. sum bal. i ru bri. de succ. edict. vbi di. cit q^o ille de bet citari in iudicio cuius interest t^uo pars de quo dicto facit se sum do. car di. in ca. iter

quattor. de maio. & obe. facit q^o voluit ides bal. in. l. si curatoris de iu re delibe. & in. l. nam ita diuus. de adop. & in. l. obseruare. §. proficisci. de offi. proconfu. dicit tamen bal. in. l. ab eo. quomodo & quando iudex. q^o ad substantiam iudicii sufficit citari illum ad quem dirigitur petitio. sed quo ad extensionem preiudicii non preiudicat illa sciencia nisi fuerint cita ti illi quorum interest & dicit hanc fuisse doctrinam Inno. in. c. humilis de ma. & obe. Dico q^o hic est tex. ubi probatur q^o debet iudicium dirigi in illum ad quem principaliter negocium spectat & bal. ibi ex arripito lo quitur. nam Inno. in. d. c. humilis dicit q^o in citatione. requiri debet om nes quos causa tangit. l. nam ita diuus. de adop. l. in cause. §. causa co gnita de mino. l. de uno quoq^{ue}. de re iudi. l. si deserta. C. si ob publi. p^usi. & absentibus non preiudicat. l. etiam. §. ueluti. de mino. post ea inno. re. fert alios arg. eiusdem tex. dicentes q^o non tenet quod factum est & potest dici non tenere sententiam latam: nisi per edictum solemniter euocentur. ff. que sen. si. ap. re. l. item cum ex eo. sed b^u t^u etiam si non uocentur sin gulariter. sed non preiudicat eis qui non audierunt edictu. hec sunt uer ba formalia Inno. ex q^ubus apparet q^o refert op. duas. una est q^o iudiciu te neat alia q^o iudiciu sit nullu postea eligit tertia op. s. sniaz lata noⁿ teneret nisi p^{er} edictu solenniter euocent. sed bene tenet etiam si non uocentur sin gulariter q^o sententia ualeat sed non preiudicat eis qui non audierunt edi ctum: & ita eundem Inno. refert do. car. in. d. c. humilis. in. ij. questione & sic illud ad quod bal. allegat Inno. non fuit opi. Inno. sed fuit opi. quo r^udam. si ergo sit facta citatio per edictum in genere iuxta no. per bart. in. l. si. C. de iur. delibe. & quod habetur per ia. bu. & alios in auct. si om nes. C. si vt se ab heredi. absti. ualebit iudiciu. Istud tam^{en} quod Inno. dicit sufficere q^o citatur per edictu & noⁿ singulariter potest limitari non procedere: scilicet quando persona que citat esset certa & sciret: quia t^uc non sufficit e^{ss}e citare per edictu & in genere sed requirit q^o singulariter citetur ita uoluit sing. In no. in. ca. cum in tua. qui ma. accus. poss. & ibi omnes sequitur. facit qu^o od uoluit Jo. an. in capi. si. de elec. in. vi. prete.

rea ist ud dictum bald. in dicta. l. ab eo. intelligitur quando principa is actus spectabat ad illum contra quem directa fuit petitio. Ita recte intu enti sensit baldus in dicta. l. ab eo. inquantu allegat Innocentiu i dicto ca. humilis. unde iudicium debet dirigi contra illum ad quem principa liter negocium tangit non in consequentiam. facit q^o dixi post bartolum

in. l. iij. in de. cina col. in apostilla ma. gna. circa fi. nem. de pig. ADDE uide dum circa p^{er} dicta bal. co. filio. xvj. iij. vol. & scias q^o licz statutuz dicat debere citari pro. priis nomi. nibus filio^{rum} & heredes d. bitoris non aut generali ter per pro / cura. q^o debz intelligi vt ipi creditori ad cuius in. stantiam ci. tatio emana uit possibile est facta dili. genti in qui sitio. noticia habere pro. priorum na. minium ipso rum filioz & heredu^{rum} ci. tandoz. ali. as autem co. stitutio ar. ta ret ad impos sibile nec hoc psumitur q^o pstitutio uo. luerit quem artare ad im possibile. l. ti. cius de execu. tu. no. bal. in. l. i. C. v^{er} vi. & vxo. so. ser. uabitur ius commune q^o vbi incerti sunt sufficiat generalis ci. tatio si sunt certi specia.

partes: sed si discordant tunc iudex eligat: vt. l. .ij. §. si. j. de admi. tu. & l. si. C. de iudi. & in. l. ven ditione. §. si. j. de bo. auc. iudi. pos. & Spe. in ti. de requi. consi. §. i. ver. quid si exigitur. **C** Que ro quid de positione. videtur idem per. l. iusiur. ran. §. si de qualitate. §. de iureiur. **C** Ultimo in ducitur hec. l. cum glo. que incipit. f. & c. in argu. mentum. aliquis est scriptus bannitus in libro comunis alius interfecit eum an excusetur per formam statuti. Certe sic per istum ver. ceteruz & per By. in. l. pe. j. de adul. & i dubio presumi tur ignorare vt hic By. dicit & probatur in ver. meminisse. j. e. l.

Meminisse. Istum. §. allegauit tibi i. l. pretor. j. vi bo. rap. & in. l. quemadmodu. §. fina. §. ad. l. aqui. quod dictum est in vna lege non intelligitur repetituz in alia.

Si cui uentrem. **C** Oppo. di citur hic q^o factum matris preiudicat filio. Contra inno videtur q^o factum matris filio preiudicare non debet: vt. l. i. C. de fals. Sol. in petitorio non pre iudicat: in possessorio sic. **C** Oppo. j. ad car. l. iij. §. missum. So. vt ibi: & l. pe. eo. ti.

Denunciari. **C** Facit ad. q^o quam posui in repetitione §. cato. in. fi. l. ij. §. de vbo. ob.

C Omissio signi crucis i uentario an vitiet & q^o dicitur leuis solennitas & que grauis & p^{er}suetu do loci ubi res agi debet inspiciat.

Quod autem. **C** Omissio modice solennitatis non vitiat. h. d. facit ad. q. quando omittitur signuz crucis in inuentario quod non vitiat: quia est leuis solennitas: sed que est leuis solennitas: Et **C** Bald. dicit q^o leuis solennitas est cuius omissio nullum vel paruum preiudicium generat: vt h: & illa dicit^{ur} grauis solennitas q^o omissa multu ob stat person^{arum}: vt. l. cum hi. §. pretor. §. de transac.

lis vt no. Barto. in extrauaganti ad reprimendam in uerbo per edictuz & in iuribus allegatis in apostilla supra: quibus adde casum singulariter terminant^{ur} hoc in. c. si. de elec. et allegatum noⁿ ad hoc. scias et q^o licet er ratum esset in citandi modo seu forma a iure traditis nihilominus si is cuius interest noticiam habuit citatio. per quam non legitime citabatur tamen ita ligatur quemadmodum si fuisset legitime citatus. casus est in cle. cam de elect. & licet alias sententia non preiudicet non citato pre iudicat hoc casu illi qui habuit noticiam licet legitime citatus non fue rit ita tenet Ro. consilio. ccccx. Que autem diligentia requiratur quan do aliquis est citandus ad domu & an ille qui est in comitatu ciuitatis dicatur abesse a ciuitate vt excusetur faciens citare si citari debebat per sonaliter uide Ro. consilio. ccccliiii. & an si in cita. requiratur certa solle nitas an omissio solennitatis vitiet citatione si in causa potest procedi summarie. et si nuncius referat se omnia fecisse presumatur seruata for ma. & an presumenda sit commissio iudicis de cita. p^{er} ualiditate actus vi de eundem Ro. consilio. ccccxvii. & formam quomodo absens sit cita dus siue sit de ciuitate siue non uide per bal. consilio. cccclv. primo vol. **C** Ad questionem. Et istum. §. pro sing. allegat bal. in rubrica de suc. edic. et uide que dixi post bar. in. l. si quis instituat. §. item si condi. de heredi. institu.

C §. Quod autem signum crucis. Uide bar. in. l. secunda. de vul. & pu pil. & que ibi dixi.

C Grauis solennitas. Et que dicatur leuis solennitas. Uide Bal. in. l. bac consultissima. in prin. C. qui testa. fa. pos. vbi dicit q^o est illa que non est fun data in aliqua vrgenti ratione vel utilitate. quod tene menti. & adde q^o no. bar. in. l. si. §. cum igitur. in fi. C. de iure delibe. & in. l. i. §. si plures. in .iij. questione. de exercito. & conditio apposita a lege nunq^{ue} intelligitur p^{er}tinere leu^{em} solennitate bal. in auc. matri. & auie. C. qui mu. tu. of. fung. po test. ang. in. l. i. de libe. & post. bar. in. l. i. de vulga. & pu. in. iij. q^one ad fi. .ii. effectus. uide bar. in. l. licitatio. j. de publi.

Item no. q. in eo quod est gerendum debet inspicere consuetudo loci ubi sit. facit ad. q. testam. q. locus ubi sit debet inspicere. vt. l. ij. C. qui te. fa. pos. r. l. ij. quemadmodum test. aperi.

Dictuz. Mulier propter imperitiam excusatur. b. dicit. C. oppo. j. ti. ij. l. i. r. l. iij. §. cause. j. ad carbo. Sol. glo. C. Not. q. factum matris filio non preiudicat in petitorio. in possessorio sic. C. Quero quod sit istud edictum ad exemplum carbo. et due expositiones sunt in glo. et quelibet bona et dicitur in ea et scdm t3 Dy.

Si ventri. Legitur duobus modis. Ad secundum modum quando substitutus pupillariter oppo. quia sua non interest. vt. s. l. pri. scz q. eius non interest p3 quia si non nascitur non succedit ergo sua non interest propter tacitam vulgarem: r vide glo. que incipit directa vsqz ad finem. Et sic vides q. substitutus succedit per tacitam vulgarem: sed hoc est verum quando haberet coheredem institutum: quia sine hereditatis aditione non valet tacita vulgaris: vt. l. quid si filius. j. de cap. r hoc non examino hic. glo. est in. l. lex cornelia. j. de vul. r pu. sub. r Cy. in. l. p. abus: r guil. de cu. in trac. de vul. r pu. dicit i. d. l. lex cornelia.

Da quo. Fideicommissarius vniuersalis cum conditio deficit propter naturam posthumam admittit ad custodiendum partem. b. d.

Si ventris nomine mulier in possessionem misa sit. Rubrica.

Continuat Dy. istam rubricam ad precedentem: quia seruatis solemnitatibus que ponuntur. s. ti. i. mulier mittitur in possessionem causa ventris: vt. l. i. §. si venter: r per totum. j. de ven. in poss. mit. sed quia quandoqz ad alium dolo malo transitur: ideo ponitur hic hec rubrica.

De edicto. Primo commendat edictum r eius rationem ponit. Secundo ponit mentes edicti. Tertio exponit edictum vsqz ad si. secunda ibi. iccirco. tertia ibi. interest autem. C. Op. j. .e. l. §. interest. Glo. exponit hic prede. i. iniuste acquisitionis re ipsa. Extra glo. op. none subuenitur alio modo etiam q. per istud edictum: scilicet per petitionem hereditatis vel per rei vendicationem. Sol. illa remedia non sufficiebant in omni casu: quia potest esse q. possessio est penes eum cum titulo: r petitio hereditatis non datur contra titulo possidentes: ut. l. regulariter. s. de peti. here. Item non per rei vendicationem: quia non veniunt ea de quibus non est dominus: vt. s. de peti. here. l. r non tantum. ideo pretor istud edictum de necessitate posuit.

Iccirco. Ista secunda pars subdividitur in quattuor. primo dicitur actionem dari contra mulierem. secundo in pfez. tertio dicit ad quid datur contra eos quarto dicit dari in extraneum: r hoc est mens edicti. secunda ibi. non solu. tertia ibi. actionem. quarta ibi. necessario. C. oppo. ad primum responsum q. debeat dari conditio ex. l. non actio in factum: ut. l. i. s. de condi. ex. l. Solu. ibi ex. l. ciuili hic ex edicto pretoris ut in glo. C. oppo. r videtur q. pro possessione ista actio non datur in mulierem quia heres habet actionem in eum in quem est

translata possessio. So. ut. s. proximo dixi. r. j. in §. interest. C. ultimo oppo. quia erat prouisus per. l. pretor. in p. r. r. §. est autem. j. d. bo. au. tu. pos. In veritate dubito. sed possumus dicere q. illud edictum habet locum in creditore misso in possessionem hic in muliere misa in possessionem nomine ventris. sed ista solutio facit me dubitare r illud edictum generaliter loquitur quado quis est missus in possessionem: r. l. i. ex qui. cau. in pos. ca. loquitur etiam de muliere misa nomine ventris. possumus enim dicere q. illud tam generale habeat locum: r istud etiam specialiter in hoc casu: r ideo vnum per aliud non tollitur.

Ex §. sequenti.

Quod sit interdictum per quod heres potest expellere possessorem. r an contra eum in quem translata est possessio dolo possit fieri executio sententie late contra principalem.

Necessario. Vidi q. actio datur mulierem r contra patrem in eo quod interest. C. Quero quid de extraneo misso in possessionem. Respondet iurisconsultus q. de hoc pretor necessario fecit edictum vt dicit in littera. C. Quero quid vult dicere non pretoria potestate uel manu ministrorum. Quidam dicunt q. ponitur pro eodem. Alij dicunt q. pretoria potestas est vna pars manus ministrorum alia. scilicet per ministros pretorum vel ministros ipsiusmet agentis. r vide ista glo. que incipit minister r c. C. Ad banc lect. sic declarata oppo. q. hic dicitur q. non potest manu militari. contra. l. si quis missus. j. ne vis fiat ei. Glo. dat duas solutiones. una est q. manu militari detur expulso. hic domino seu heredi denegatur. Et quid vult dicere expulso. dic ei qui ante erat missus vel mitti iussus auctoritate iudicis. sed domino vel heredi qui tunc missus non erat vel nullum ius haberet denegatur manus militaris sed d3 dari libellus: r ista est bona solutio. Scdm so. est q. ibi loquitur in possessore malefidei. hic i possessore bonafidei. Est ne uera ista solutio? Certe sic quia illa haberet locum in eo qui resistit bonafide. sed quantum ad hanc. l. non habet locum: quia hec lex habet locum in eo qui bona fide resistit vel dolo si res sit apud eum: ut. j. eo. l. dolo. C. Secundo oppo. q. heres possit expellere istum possessorem sua auctoritate. nam mulier misa in possessionem non possidet s3 detinet: r sic apparet q. heres possidet. extraneus ergo missus in possessionem facit violentiam heredi. ergo heres potest eum expellere sua auctoritate: ut. l. quemadmodum. in prin. s. ad. l. acq. r. l. i. §. cum vi. r. l. iij. §. cum ergo. de vi r vi ar. r. l. si vicem. §. qui ad ianuam. quod vi aut clam. male ergo d3 hic q. non potest p se vsqz suos ministros put exponitur per ministros agentis. Glo. vult soluere r dicit pcedo q. verus heres possidet et lz ille intromittitur i possessionem tñ propter hoc non potest illum expellere. Sed si poneret q. ille tenens vellet expellere heredem r non admittere tunc heres possit repellere per viz r vide ista glo. que incipit q. eodem r c. ibi velut prius r c. r ibi dum dicit non pretoria r c. ibi pretoris officio. Item ibi ciuilitate large accipe vt comprehendat edictum pretoris mortui: et ex istis contrariis apparet q. ille qui possidet ciuilitate r naturaliter r alius soluendo detinet iniuste non a se possidente s3 ab alio possidens. tñ sua auctoritate non potest expellere: s3 d3 expellere interdicto vt possidetis vt hic. r. l. bic aut. §. si in si. j. ex quib3

C. §. Necessario. no pot. Et sic no. q. possidens ciuilitate r naturaliter no potest expellere detinentem sua propria auctoritate. adde in. no. in. c. inter quattuor. de mat. r obed. r quod not. in. l. si. C. si p vim vel alio modo. r in. l. si. alias pe. C. de bo. vac. li. r. r. i. l. facultas. C. de iure fisco. li. et in. l. ob maritorum. C. ne vror pro marito. r in. l. a diuo pio. §. si super rebus de re iudi. et in. l. null. §. qui. ex cau. maio. r not. bal. etiam in. l. si deferta. C. si propter pu. pens. et bal. in. l. certa forma. C. vt in pos. le. r ibi tenet s3 bar. hic p gl. ordinariam l. i. §. interdicto. j. vti possidetis: r vide quod no. bal. i. l. si. C. de popu. act. r in. l. pe. i. pn. ci. de no. nu. pecu. sed cuz bar. t3 bal. in. l. i. ad si. C. de execu. rei iudi. per ro. in. l. peregre. §. si. ad si. b. acqui. pos.

Uen q tri. vid ad qd allegat bart. istam. l. in. l. i. l. r. col. s. vul ga. r pup.

Si ventris nomine mu. in poss. mis. sit. Ru.

De edi b eto. sed an in ista bonorum possessione requiratur decretum iudicis bal. q. sic in. l. fin. r ibi vide. C. qui admit. post nico. de matha. ibi ita. et t3 ibi pau. de ca. r fran. tigr. in. l. i. eo. ti. Item an ista bonorum possessio duret anno et nunquid hodie sit sublat. vide ibi r vide bald. et ibi dixi in. l. si. C. vnde legit.